

NORSK GROTTFORBUND NORWEGIAN SPELEOLOGICAL SOCIETY

Postboks 1301
N-8602 MO

Medlem av: UIS, Union Internationale de Spéléologie
attaché a l'UNESCO, cat. B

Medlem av: FORF, Frivillige Organisasjoners
Redningsfaglige Forum

Bankkonto 4516.12.77650
Org.nr. 983 664 423
<http://www.speleo.no/>
ngf@speleo.no

Søren Solvang
soren.solvang@naringsutvikling.no

Jnr: Geoturisme-1/AW Dato: 06.10.2005

PROSJEKT "GEOTURISME NORDLAND".

Jeg heter Anders Westlund. Jeg er nestleder og verneansvarlig i Norsk Grotteforbund (NGF). Jeg viser til eposten "Geoturisme" fra deg 24. august til NGFs leder Svein Grundstrøm og gir herved tilbakemelding på denne eposten. Dette er i hovedsak en generell tilbakemelding på det du i eposten kaller en mulighetsstudie, men NGF kommer gjerne tilbake med fyldigere og mer konkrete svar senere. Jeg vil sannsynligvis fortsette å være NGFs kontaktperson i denne saken.

Innledningsvis vil jeg påpeke at NGF som organisasjon ikke involverer seg i kommersiell guiding i grotter. En del av våre medlemmer har imidlertid som privatpersoner arbeidet som guider i grotter. Vi stoler da på at guidingen skjer i tråd med [vedtektene](#) våre som alle NGFs medlemmer er forpliktet til å følge og der det bl.a. står:

"NGF og NGFs medlemmer forplikter seg til:

-Å verne alle grotter mot miljøfremmed ferdsel, og å begrense ferdselen i sårbare grotter (§ 4 GROTTEETIKK)"

og

"NGF skal arbeide for mest mulig sikker ferdsel i grottene. (§5 GROTTESIKKERHET)"

I eposten av 24. august etterlyser du opplysninger om:

- firma / personer som driver profesjonelt med grotting
- miljøer som kan være med å utvikle attraksjoner/reiselivstilbud med utgangspunkt i grotter
- miljøer som kan noe om markedet for denne type aktivitetsferie
- og synspunkter generelt på alle sider av ideen

De firmaene/personene jeg vet om som driver med turist-grotting er:

- Nordland Turselskap (www.nordlandturselskap.no/)
- Beiarn Grotteklubb (<http://home.no.net/bgk1987/>)
- Grønligrotta AS
- Setergrotta AS (www.setergrotta.no/)

Dessuten drives det visstnok litt kommersiell guiding i Trollkjerka i Evenes, i Kjerkhelleren(?) på Træna og ganske ofte i Refsneshola(?) i Moskenes. Naturopplevingar i Lom guider i Dumdalsgrottene i Jotunheimen og i Kåsiholet i Rondane, jeg vet ikke om det er interessant for dere.

Når det gjelder spørsmålene om

- miljøer som kan være med å utvikle attraksjoner/reiselivstilbud med utgangspunkt i grotter
- miljøer som kan noe om markedet for denne type aktivitetsferie

har jeg egentlig ikke noe bedre svar enn de som nevnes ovenfor og dessuten Den Norske Turistforening (DNT) og kanskje Norsk Fjellsportforum. Jeg tror i hvert fall DNT vil være villig til å bidra.

Når det gjelder synspunkter generelt på alle sider av ideen svarer jeg på det nedenfor.

Når det gjelder ferdsel i grotter er det 2 hensyn som alltid må taes (i prioritert rekkefølge):

1. Sikkerhet for deltagerne.
2. Hensynet til grotta.

I vår kontakt med dere vil vi arbeide for at disse 2 hensynene blir ivaretatt i grottedelen av prosjekt Geoturisme Nordland.

Når det gjelder sikker ferdsel i grotter har NGF formulert de 8 [grotteveitreglene](#):

1. Legg ikke ut på langtur uten tilstrekkelig trening.
2. Meld fra hvilken grotte du skal i og når du regner med å være hjemme igjen.
3. Lytt til erfarne grottere.
4. Vær rustet mot uhell selv på korte turer.
5. Husk hvilken vei du kom.
6. Gå ikke alene.
7. Vend i tide, det er ingen skam å snu.
8. Spar på kreftene.

se www.speleo.no/regler.htm for utdypende forklaring av reglene.

Når det gjelder miljøvennlig ferdsel er følgende regler allment anerkjent blant folk som driver med grotting:

- Ta ingen ting - bare bilder.
- Etterlat ingen ting - bare fotavtrykk (og knapt nok det).
- Drep ingen ting - bare tid.

Norsk Grotteforbund vil på det sterkeste anbefale Nordland fylkeskommune å innarbeide både reglene for sikker ferdsel og reglene for miljøvennlig ferdsel i grottedelen av prosjekt Geoturisme Nordland. Vi vil tillate oss å foreslå at utbetaling av økonomisk eller annen støtte til grotteturisme skal være avhengig av hvor mye (intensjonene i) reglene er tenkt etterlevd i det aktuelle prosjektet.

Vi setter for øvrig stor pris på følgende setning på side 16 i prosjektforslaget: "*Det er viktig å unngå interessekonflikter i kommersiell utnyttelse av grotter. Kriterier for grotteturisme vil være slitestyrke, estetiske verdier, sportslighet, adkomst og landskapsverdier. Grotter med mye dryppstein er nærmest utelukket som reiselivsprodukt.*" Vi vil imidlertid påpeke at dryppstein ikke er de eneste verneverdige objekt i grotter. Grotter kan inneholde objekter av uvurderlig naturvitenskapelig verdi, ikke minst fordi grotter sannsynligvis er det eneste stedet i Norge der vi kan finne sedimenter og skjelettdeler fra før istiden. Sedimenter som har fått ligge urørt i tusenvis av år, skjelettdeler som kanskje har ligget siden før siste istid m.v. er minst like sårbare som dryppstein. Ren uvitenhet (sette igjen fotspor, flytte på beinrester) kan være ødeleggende for dagens og fremtidens forskning. Det er særlig viktig å vurdere hvilke tiltak som bør iverksettes for å hindre at grottenes unike naturvitenskapelig verdi reduseres som følge av mye ferdsel. Kunnskap og holdning er viktige stikkord i den sammenheng, selv om guidingen foregår i en grotte som ser "helt ordinær ut". I prosjektet Geoturisme Nordland er det viktig at alle involverte er klar over dette.

Som dere nevner i prosjektforslaget drives det ikke med kommersiell grotting så mange steder i Nordland. I eposten av 24. august skriver du: "*Vi ... tenker først og fremst på å muligheten for å gjøre grotting til hovedattraksjonen - ikke noe man gjør på veien.*" NGF er i tvil om hvorvidt det er marked for en satsing på grotting som hovedattraksjon, vi tror at skal grotting i denne sammenhengen

være lønnsomt må det kombineres med andre tilbud, altså være noe som gjøres "på veien". I såfall vil sannsynligvis mange av deltagerne ikke ha noen særlig riktig forståelse om hvorfor og hvordan grotteturer kan være farlige. Dessuten vil mange av deltagerne sannsynligvis ikke være så veldig opptatt av grottene som sådan, men mer av sin egen opplevelse, noe som kan føre til mer miljøfiendtlig ferdsel og mer vandalisme og/eller forsøpling.

I prosjektforslaget nevner dere flere ganger Torghatten som et aktuelt turistmål som bør kunne utnyttes bedre kommersielt. Dere nevner imidlertid ikke Torghatten i forbindelse med grotter, NGF vil påpeke at hullet i Torghatten også er ei grotte. NGF ser på hullet i Torghatten som en av de mest aktuelle grottene å bruke i kommersiell sammenheng. For det første er det ei veldig iøynefallende grotte. For det andre er det ei grotte som fort vekker interesse og nysgjerrighet. For det tredje vil jeg, uten å ha personlig kjennskap til grotta, anta at det er relativt trygt for turister å besøke den og at det neppe er verneverdige geologiske forekomster der som kan bli ødelagt av miljøfiendtlig ferdsel.

Når det gjelder guiding i grotter har undertegnede nettopp skrevet artikkelen "GUIDING AV NYBEGYNNERE [I GROTTER]" til Norsk Grotteblad (NGB). Artikkelen er oversendt redaktøren av bladet. Denne artikkelen inneholder mye om hvordan Norsk Grotteforbund mener guiding i grotter bør foregå og jeg tror den kan være et nyttig innspill i arbeidet deres. Jeg skulle gjerne ha sendt dere den, men fordi den allerede er oversendt til redaktøren synes jeg ikke det vil være riktig av meg å sende den ut før den er presentert i NGB. Neste nummer av NGB kommer sannsynligvis i november. Jeg tror jeg rett og slett vil anbefale dere å sørge for at dere får tak i førstkommende nummer av NGB. Som nestleder i Norsk Grotteforbund kan jeg da ikke la være å påpeke at den enkleste måten å sikre seg neste og senere nummer av NGB på sannsynligvis er å tegne et (støtte)medlemsskap i Norsk Grotteforbund, se www.speleo.no.

Gjennom et medlemsskap i Norsk Grotteforbund vil dere få tilsendt alle nye nummer av Norsk Grotteblad. Norsk Grotteblad er Norges eneste fagblad når det gjelder grotting og sannsynligvis den beste kilden for å følge med i hva som skjer i miljøet. Med tanke på at grotteaktivitet skal være en del av prosjektet Geoturisme Nordland tror jeg det kan være lønnsomt for dere å på denne måten holde dere orientert om hva som skjer.

Avslutningsvis ber jeg om at alle henvendelser av formell karakter sendes til Norsk Grotteforbund, men gjerne med kopi til meg:

Anders Westlund, Hellmyrbruddet 35, 8011 Bodø,

epost: goj-aw@bodo.online.no, tlf: 75 50 08 56 (a), 75 51 64 99 (p)

mer uformelle henvendelser kan sendes direkte til meg.

Med vennlig hilsen

Anders Westlund

Nestleder i Norsk Grotteforbund

Kopi: Svein Grundstrøm, leder i Norsk Grotteforbund